

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

ΑΙΤΙΑ

- Η διαφορετικότητα, οτιδήποτε δηλαδή ξεφεύγει από το μέσο φυσιολογικό μπορεί να μην είναι εύκολα αποδεκτή. Διαφορές στο χρώμα, την εθνικότητα, τα ευρέως διαδεδομένα πρότυπα ομορφιάς, το νοητικό και συναισθηματικό επίπεδο ενός ατόμου αποτελούν αντικείμενο χλευασμού όταν δεν υπάρχει παιδεία, και εσωτερική καλλιέργεια σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

- Ο σχολικός εκφοβισμός – bullying είναι ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας που εμφανίζεται σε πολλές χώρες του κόσμου και αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών η συνομήλικων παιδιών.
- Ο εκφοβισμός αποτελεί μια μορφή βίας μεταξύ παιδιών/εφήβων και εμφανίζεται τόσο στο σχολικό περιβάλλον, όσο και στο εσωτερικό μιας κοινότητας, ορισμένες φορές ακόμα και στο οικογενειακό περιβάλλον.

- Το bullying έχει χαρακτηριστεί ως αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης των παιδιών.
- Το φαινόμενο αυτό περιλαμβάνει πράξεις παρενόχλησης η και εκφοβισμό και αφορά σε συγκεκριμένα είδη επιθέσεων, που χαρακτηρίζονται από το στοιχείο της σκοπιμότητας, περιλαμβάνει σωματικές λεκτικές η ψυχολογικές απειλές και έχει ως σκοπό να βλάψει η να διαταράξει. Ο εκφοβισμός μπορεί να θεωρηθεί ως κοινωνικό φαινόμενο που περιλαμβάνει μια άνιση σχέση εξουσίας, είτε πραγματική είτε υποτιθέμενη

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

- Το φαινόμενο του εκφοβισμού ή θυματοποίησης αποτελεί μορφή επιθετικής συμπεριφοράς που εμφανίζεται κυρίως στη σχολική πραγματικότητα, αλλά και όχι μόνο σε αυτή, με σοβαρές επιπτώσεις για τη διαδικασία της μάθησης και την ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη του αναπτυσσόμενου ατόμου.

Ως σχολικός εκφοβισμός ή bullying, όπως συχνά αναφέρεται, ορίζεται η εσκεμμένη και επαναλαμβανόμενη βία, (σωματική, λεκτική, ψυχολογική), με σκοπό την πρόκληση σωματικού ή ψυχικού πόνου σε μαθητές, από έναν ή περισσότερους συμμαθητές τους. Τα περιστατικά αναφέρονται εντός, εκτός του σχολικού πλαισίου ή τα τελευταία χρόνια ευρέως και μέσω του Διαδικτύου. Πιο συγκεκριμένα, ο εκφοβισμός συμπεριλαμβάνει σωματική βία, απειλές, εκβιασμούς, διάδοση φημών, σαρκαστικά παρατσούκλια, αποκλεισμό από σχολικές και κοινωνικές δραστηριότητες, σεξουαλική παρενόχληση, βιντεοσκόπηση ιδιωτικών στιγμών, κλοπή και καταστροφή αντικειμένων του θύματος.

- Η ενδοσχολική βία και ο εκφοβισμός στις μέρες μας έχουν πάρει μεγάλη διάσταση. Όλοι αναρωτιούνται ποιός φταίει; η οικογένεια, το περιβάλλον, οι καιροί που ζούμε; Το σίγουρο είναι ότι έχει γίνει πλέον κοινωνικό πρόβλημα. Αποτελεί φαινόμενο που ενισχύεται από λάθος αντιμετώπιση. Δυστυχώς τα περισσότερα περιστατικά αποσιωπούνται, διότι στιγματίζουν τους θύτες, τα θύματα και το κύρος του σχολείου. Η βία στα σχολεία έχει πολλές και σοβαρές επιπτώσεις στη σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών και έχει πολύ επικίνδυνες συνέπειες. Οι γονείς και οι δάσκαλοι πρέπει να συζητάνε με τα παιδιά για τα δικαιώματά τους, τους κανόνες συμπεριφοράς και τους τρόπους αντιμετώπισης της βίας. Να προλάβουμε την κατάσταση που το θύμα της βίας γίνεται θύτης και τα παιδιά-θεατές είναι τρομοκρατημένα και φοβούνται να αντιδράσουν και να βοηθήσουν.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΘΥΜΑ

- Το παιδί-θύμα αποκτά μια διαρκή αίσθηση ανασφάλειας. Χάνει την αυτοπεποίθησή του, αφού θεωρεί πως για όσα συμβαίνουν ευθύνεται το ίδιο και οι δικές του ελλείψεις. Η αίσθηση εξευτελισμού εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή ψυχοσωματικών προβλημάτων, όπως για παράδειγμα: πονοκέφαλοι, αϋπνίες, κατάθλιψη, στομαχόπονοι κ.ά., που επιδεινώνουν την ήδη άσχημη διάθεση του παιδιού, αλλά και τη θέλησή του να πηγαίνει στο σχολείο, αφού εκεί είναι ο κύριος χώρος του βασανισμού του.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ – ΤΡΑΥΜΑΤΑ

- Τα παιδιά μπορούν να τραυματιστούν, μπορεί να παρουσιαστούν σωματικά συμπτώματα που περιλαμβάνουν, ημικρανίες, δερματικά προβλήματα (π,χ. έκζεμα, ψωρίαση) έλκος, τρέμουλο, κρίσεις πανικού κ.α.

Η ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

- Τα παιδιά που πέφτουν επαναλαμβανόμενα θύματα σχολικού εκφοβισμού εμφανίζουν καταθλιπτική συμπτωματολογία . Δυστυχώς, πολλά παιδιά στον κόσμο έχουν οδηγηθεί στην αφαίρεση της ζωής τους και παρά την ενημέρωση των τελευταίων ετών, τέτοια φαινόμενα εξακολουθούν να υπάρχουν.
- Συχνά ακούγεται η άποψη ότι στο σχολικό περιβάλλον ανέκαθεν υπήρχαν ανώδυνα περιπαικτικά περιστατικά συνομηλίκων. Η απάντηση είναι ότι ποτέ αυτά τα περιστατικά δεν ήταν ανώδυνα. Πάντα επηρέαζαν και επηρεάζουν την ψυχική υγεία των παιδιών και κατά συνέπεια των ενηλίκων.

- ❖ Η ενδοσχολική βία έχει εξαιρετικά επώδυνες συνέπειες στην ψυχολογία των παιδιών που τη βιώνουν, καθώς τους προκαλεί έντονη κατάθλιψη, αλλά και αυτοκτονικές τάσεις, οι οποίες τα ακολουθούν ακόμη και στην ενήλικη ζωή τους.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΘΥΤΗ

- Η ενδοσχολική βία, ωστόσο, έχει σημαντικές συνέπειες όχι μόνο στο παιδί που τη βιώνει, αλλά και στο παιδί που τη διαπράττει, αφού πέρα από τις πιθανές κυρώσεις που μπορεί να υποστεί, όπως είναι η απομάκρυνσή του από το σχολείο, έρχεται αντιμέτωπο με τον κοινωνικό στιγματισμό. Εκλαμβάνεται, πλέον, ως βίαιο άτομο με αντικοινωνική ή και εγκληματική συμπεριφορά κι αυτό επηρεάζει τις σχέσεις φιλίας τους, καθώς είτε το αποφεύγουν είτε το απομονώνουν. Ενώ, πολύ συχνά, η αρνητική αυτή αντιμετώπιση ωθεί τον θύτη να υιοθετεί πλήρως το ρόλο του «κακού» παιδιού που του αποδίδουν, αποτυγχάνοντας έτσι να επανορθώσει και να βελτιώσει τη συμπεριφορά του.

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Το bullying περιλαμβάνει πράξεις παρενόχλησης η και εκφοβισμού και αφορά συγκεκριμένα είδη επιθέσεων που χαρακτηρίζονται από το στοιχείο της σκοπιμότητας, περιλαμβάνει σωματικές, λεκτικές η ψυχολογικές απειλές και έχει σκοπό να βλάψει η να διαταράξει.
- Ο εκφοβισμός μπορεί να θεωρηθεί ως κοινωνικό φαινόμενο που περιλαμβάνει μια άνιση σχέση εξουσίας, είτε πραγματική είτε υποτιθέμενη, μεταξύ του δράστη η των δραστών και του θύματος και συνδέεται με την ιεραρχία μιας ομάδας και τις συμπεριφορές που αναπτύσσονται σε αυτή.

- Η Σωματική μορφή του σχολικού εκφοβισμού:

Η σωματική μορφή του σχολικού εκφοβισμού θεωρείται μία από τις συχνότερες εκδηλώσεις του ανάμεσα στα παιδιά. Έχει διαπιστωθεί ότι τα παιδιά στις πιο μικρές ηλικίες ασκούν σε μεγαλύτερο ποσοστό σωματικό εκφοβισμό, ενώ όσο αυξάνει η ηλικία τους, τόσο αυτός μειώνεται.

- Η λεκτική μορφή του σχολικού εκφοβισμού:

Ο λεκτικός εκφοβισμός αποτελεί την πιο συχνή μορφή του bullying και είναι πολύ σύνηθες σε παιδιά ηλικίας από εννέα έως δεκατριών ετών (Welford, H. 2008), ενώ υπερέχει στην έκτη τάξη. Είναι η πιο επικίνδυνη και μακράς διάρκειας μορφή bullying. Στο στόχαστρο μπαίνει η εμφάνιση, η σεξουαλικότητα, η κοινωνική θέση και ό, τι μπορεί να θεωρηθεί από τον μαθητή- νταή «κουσούρι». Οι προσβλητικές λέξεις εκτοξεύονται σαν μαχαίρια, που δημιουργούν «πληγές» χωρίς να φαίνονται.

- Η σεξουαλική μορφή του σχολικού εκφοβισμού:

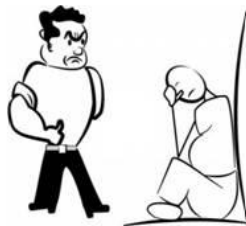
Η συγκεκριμένη μορφή εκφοβισμού περιλαμβάνει ανεπιθύμητο άγγιγμα, απειλές, λεκτική παρενόχληση, προσβλητικά γράμματα και εικόνες αλλά και προσβλητικά μηνύματα με πονηρό περιεχόμενο χωρίς τη θέληση του παιδιού στο οποίο απευθύνονται.

- .Η παιδική επιθετικότητα θεωρείται, παράλληλα, ότι είναι η αντανάκλαση της βίας που χαρακτηρίζει τη σημερινή κοινωνία. Η βία πολλές φορές είναι κραυγή και έκκληση που κρύβει πόνο και απογοήτευση. Πολλοί ψυχολόγοι, μάλιστα, θεωρούν ότι η επιθετική συμπεριφορά είναι ένα σύμπτωμα που μας δείχνει ότι τα παιδιά δηλώνουν με έναν παθολογικό, έστω, τρόπο ένα τους πρόβλημα.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

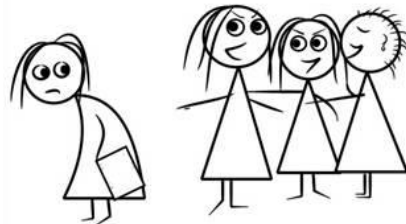
Μορφές εκφοβισμού

Εκφοβισμός με εκβιασμό

By: Pete

Σωματικός

Έμμεσος ή κοινωνικός

Ρατσιστικός

Ηλεκτρονικός (cyber bullying)

Σεξουαλικός

Λεκτικός

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

- Οι γονείς κυρίως, αλλά και οι εκπαιδευτικοί επικουρικά, έχουν καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση του φαινομένου. Οφείλουν να βρίσκονται κοντά στα παιδιά τους, να επικοινωνούν μαζί τους και να αντιλαμβάνονται άμεσα οποιαδήποτε αλλαγή στη συμπεριφορά τους.
- Οι γονείς των παιδιών που υφίστανται σχολικό εκφοβισμό, θα πρέπει να ανακουφίσουν το παιδί τους, να το απενοχοποιήσουν και να το βοηθήσουν ουσιαστικά, αποφεύγοντες εκδικητικές συμπεριφορές, που συνήθως δεν έχουν αποτέλεσμα.